

ZÁKLADNÍ ŠKOLA MOHELNICE

Vodní 27, 789 85 Mohelnice

STRATEGIE PREVENCE ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ŽÁKŮ

Školní neúspěch je definován jako podprůměrné až nevyhovující výsledky při školním hodnocení žáků (Pedagogický slovník). Psychologický pohled zahrnuje kromě nevyhovujících výsledků také vytváření negativních postojů k samotnému učení, učitelům a vzdělání celkově vůbec. Důležité je také to, zda žák sám sebe považuje za úspěšného nebo neúspěšného, přičemž různé studie ukazují, že žáci svůj neúspěch posuzují především ve srovnání s referenční skupinou.

Příčinami školního neúspěchu bývají individuální rozdíly v osobnosti žáků, jejich výkonnosti, motivaci, osvojení učebních stylů či rodinném prostředí. Žáci mohou být ohroženi školním neúspěchem například z důvodu jejich speciálně vzdělávacích potřeb (zdravotního stavu, odlišného kulturního prostředí, jiných životních podmínek), osobnostní charakteristiky, vysoké absence, přestupu na jinou školu, změny rodinné situace, narušeného klimatu třídy. Studijní obtíže žáků lze rozlišit na náhlé, krátkodobé zhoršení, které bývá často reakcí na změnu a je tedy projevem snížené schopnosti odolávat zátěži, na dlouhodobé zhoršení, anebo zhoršení v jedné oblasti. Pozitivní třídní klima a skupinová koheze zajišťuje příznivé podmínky pro učení se. V takovém případě mají žáci chuť si pomáhat, účastnit se dění ve třídě, vznikají přátelství, komunikace se zintenzivňuje a žáci se stýkají i mimo vyučování. U žáka ohroženého školním neúspěchem se mohou objevit neurotické příznaky (školní fobie, tiky, nechutenství, nevolnost), záškoláctví, útoky či různé obranné mechanismy.

S žáky ohroženými školním neúspěchem pracují třídní učitelé, další vyučující a asistenti pedagoga ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školním poradenským pracovištěm (výchovným poradcem, školním speciálním pedagogem, školním psychologem, školním metodikem prevence) a vedením školy. Zaměřují se na dobu trvání problému, jeho intenzitu, předchozí způsoby jeho řešení, případné smyslové vady, kvalitu domácí přípravy, osobnostní specifika dítěte (prožívání, ambice) a představy zákonných zástupců o výkonech dítěte. V případě potřeby jsou osloveny také další instituce.

Prevence školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Prevence školní neúspěšnosti:

- nastavení jasných a srozumitelných pravidel na úrovni školy – Školní řád,
- nastavení pravidel třídy, na jejichž formulaci se podílejí žáci s třídními učiteli,
- zpracování Preventivního programu školy, včetně Krizového plánu školy,
- pedagogická diagnostika, speciálně-pedagogická a psychologická diagnostika, pozorování pedagogů, depistáže školního speciálního pedagoga, školního psychologa a výchovného poradce, konzultace a metodická podpora školního poradenského pracoviště, úzká spolupráce pedagogických pracovníků školy, spolupráce se školskými poradenskými a dalšími zařízeními (např. OSPODem),

- spolupráce se zákonným zástupcem formou – individuální konzultace, pravidelné třídní schůzky, elektronická komunikace,
- individuální konzultace žáků s vyučujícími, výchovným poradcem, školním speciálním pedagogem, školním psychologem či školním metodikem prevence,
- skupinová práce se žáky – doučování, studovny při školní družině, skupinové práce s asistentem pedagoga ve spolupráci s učiteli,
- individuální práce se žáky – práce se žákem dle jeho aktuálních individuálních potřeb,
- speciálně-pedagogická a psychologická intervence u žáků,
- zařazení žáků do tříd zřízených dle paragrafu 16, odst. 9 školského zákona – tyto třídy jsou zřízeny zpravidla na druhém stupni, žáci jsou zde zařazeni na základě doporučení ŠPZ a na žádost zákonného zástupce,
- vzdělávání dle individuálního vzdělávacího plánu – IVP se zpracovává na základě doporučení ŠPZ pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka,
- podpora asistenta pedagoga – personální podpora pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání žáka/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jeho pozice je zřízena na základě doporučení ŠPZ,
- užití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic, učebních pomůcek,
- úprava organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání,
- individuální plán žáka pro doplnění učiva v případě dlouhodobé absence.

Postup v případě rizika školního neúspěchu žáka:

1. individualizovaná pomoc učitele v rámci vyučovacích hodin, monitorování pokroků žáka, užší spolupráce se zákonným zástupcem,
2. spolupráce s pracovníky školního poradenského pracoviště (individuální konzultace se školním psychologem, školním speciálním pedagogem či jiným odborným pracovníkem), v případě potřeby s vedením školy,
3. specializovaná diagnostika a intervence ŠPZ (případné nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání dle vyhlášky č. 27/2016 Sb.), OSPODu či dalších zařízení.

Za školní poradenské pracoviště:

Výchovný poradce	Bc. Dana Hňoupková v. r.
Metodik prevence	Mgr. Helena Machálková v. r.
Školní speciální pedagog	Mgr. Radka Vykydalová v. r.
Školní psycholog	Mgr. Darina Ševčíková v. r.

Mohelnice 2.1.2023

Ing. Mgr. Miroslav Hloušek v. r.

ředitel školy